

U 786. Inskrift:

× **aslikr : lit : resa : isten : pina : at : purkiis : brupur : sin : kup : birki ant : hans**
 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55

Aslaikr(?) let reisa stein þenna at Þorgils, broður sinn. Guð biargi and hans.

»Åslek lät resa denna sten efter Torgils, sin broder. Gud bärge hans ande.»

Till läsningen: Sk före 1 **a** är ett kryss; inskriftens övriga sk bestå av två punkter (:) utom efter 51 **t**, där sk har tre punkter (:). 8 **i** är ej stunget. 11 **e** och 17 **e** äro säkra. 20 **i** är ej stunget; ej heller 28 **k**. 30 **i** är säkert; ristaren har här tydligen uteglömt l-bst. 41 **k** är ej stunget. I 45 **i** finnes mitt på hst en obetydlig urgröpfung; då inskriftens övriga **e**-runor äro stungna med en markerad rund prick bör r. 45 uppfattas som i. Sk saknas efter 48 **i** och efter 55 **s**.

Enligt tidningsnotiser efter fyndet tolkade O. v. Friesen inskriften på följande sätt: »Ädling (Ärling) lät resa denna sten efter Torgels sin bror. Gud bärge (hjelpe) hans anda.» Det enda anmärkningsvärda vid denna tolkning är det sätt varpå inskriftens första namn återgives. Efter som läsningen **aslika** är ofrånkomlig, torde vi här möta mansnamnet *Aslaikr*. Om detta namn (och om *Þorgils*) se den närbelägna U 774. (Ett namn *Æslingr*, som skrivningen också skulle kunna återge, förefaller av flera skäl mindre troligt.)

Beteckningen av **s** med **is** i runföljden 14—18 **isten** förekommer även eljest några gånger i uppländska runinskrifter; se U 144 och de mera närbelägna U 763, 764 och 802.

788. Stora Järstena, Tillinge sn.

Pl. 105.

Litteratur: Handlingar 1925 (ATA); S. B. F. Jansson, Runinskriftsinventering i Uppsala län 1941 (ATA), Några okända uppländska runinskrifter (i: Fornvännen 1946), s. 268 f.

Äldre avbildning: O. A. Öberg, foto 1925 (ATA).

Två fragment av en runsten stå uppställda mot flaggstången, 12 m. V om Stora Järstenas huvudbyggnad.

Den första uppgiften om de båda fragmenten har lämnats av O. Alb. Öberg år 1925. Fragmenten hade legat i en »spismurgrund riven för ett 30-tal år sedan». De hade, då muren revs, lagts »i en sluttning på marken» och voro, då Öberg upptäckte dem år 1925, övervuxna »av en syrenhäck».

Blågrå granit. Fragment A 0,33 × 0,38 m.; fragment B 1,35 × 0,84 m. Ristningsytan är starkt vittrad och linjerna grunda.

Inskrift:

A: ... **st** ...

B: -- + **sun** **sea** + **s** - ...
 5 10

... *sun* *sinn* ...

»... *sin* *son* ...»

Till läsningen: Före 1 **s** finnas inga säkra spår av ristning. Av r. 3 och 4 återstå endast grunda spår av hst. Det är nu ej möjligt att avgöra, vilka dessa runor ha varit. Efter r. 4 finnes ett sk. 7 **n** har bst endast t. h. om hst; den är ansatt vinkelrätt mot hst. Sk saknas efter 7 **n**. 9 **e** är tydligt stunget med ett kort tvärstreck. Före 10 **a** finnes en fördjupning i form av en hst, som dock troligen ej är huggen. 10 **a** är vittrat men förefaller säkert. 11 **s** är skadat genom

vittring. Av r. 12 återstår hst; t. v. går från toppen en rundad fördjupning, som icke verkar huggen; t. h. om hst finnes en något mera markerad linje, som möjligen kan vara början av en u-bst.

Endast runföljden 5—10 ger något sammanhang numera. Av ornamentik och runformer framgår, att stenen har varit ristad i Livstens stil.

789. Mälby, Tillinge sn.

Pl. 106, 107.

Litteratur: L 726, D 1: 103. J. Bureus, Fa 6 s. 119 n:r 53 (Caspar Cohl), Fa 5 n:r 383, Fa 1 s. 86, Ff 6 n:r 161; J. Rhezelius, Fa 10: 1 n:r 147; Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, Monumenta 4, bl. 64; O. Verelius, Manuductio ad runographiam (1675), s. 50; P. Elvius, De Fierdhundria (auctor J. Arenius), Upsaliæ 1717 (feltryck 1617), s. 98 och 99; P. Dijkman, Historiske Anmärckningar (1723), s. 42 f; O. Celsius, Svenska runstenar (F m 60) 1, s. 193; O. F. Kugelberg, Några ord till upplysning om bladet »Enköping» (1863), s. 39; UFT h. 8 (1879), s. 123; E. Brate, Svenska runristare (1925), s. 44; Handlingar 1926 i ATA.

Äldre avbildningar: J. Rhezelius, teckning (Fa 10: 1); J. Bureus, kopparstick (Ff 6; även hos Verelius, a. a.); J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta 4); H. Boberg, foto 1926 (ATA).

Runstenen står i en beteshage, 500 m. NNV om Mälby mangårdsbyggnad, 250 m. N om torpet Björkliden, 250 m. V om landsvägen Mälby—Lundby, 200 m. SV om Hemlunda. Platsen är utmärkt på Geologiska kartbladet »Enköping.»

Enligt Fa 6 stod stenen »Wedh Mälby i Tillinge sokn» (Fa 5: »Tillinge S Mälby»; Ff 6: »Tillinge Sochn. Mälby»). Ovanför teckningen i Fa 10: 1 står »Tillinge Sochn. Widh Mälby i

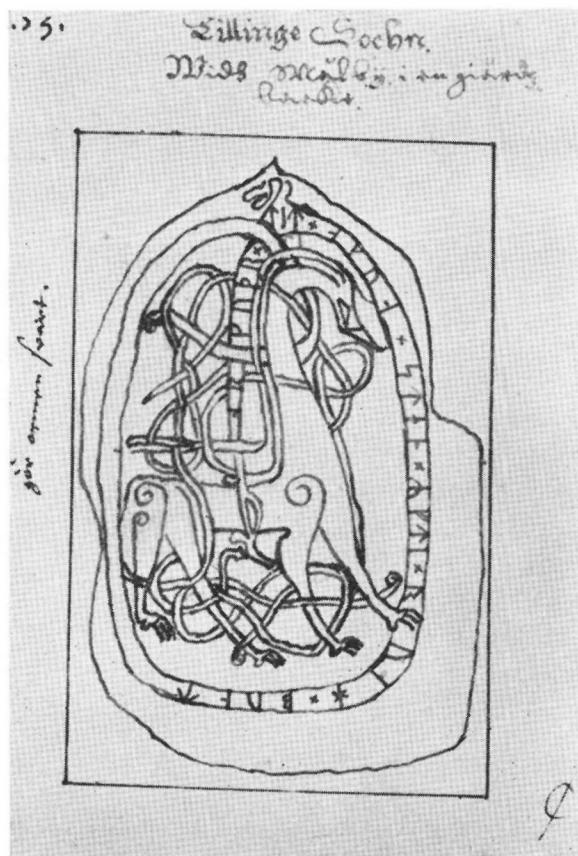

Fig. 226. U 789. Mälby, Tillinge sn. Efter teckning av Rhezelius.